

Бр.130-11/22

Бања Лука, 12.11.2022. године

ИЗВЈЕШТАЈ

са 13. семинара САКУД РС

„ИГРАЧКА И ПЈЕВАЧКА ТРАДИЦИЈА ЈАЊА И ЛИЈЕВЧА ПОЉА“

УГОВОР: Бр. 07.06/052-1842-1/2022-47

ПРОЈЕКАТ: „ИГРАЧКА И ПЈЕВАЧКА ТРАДИЦИЈА ЈАЊА И ЛИЈЕВЧА ПОЉА“

ПРЕДАВАЧИ:

- Горан Пупац - кореограф,
- Мирко Борјановић – деипл.спец. занародну игру
- Ма Сања Пупац – кореолог
- Сања Вучићевић – дипл.етномузиколог
- Корепетитори: чланови оркестра „Коловит“-а
- Момчило Весовић - координатор

Увод:

За напоменути је да одржани наведени семинари чине реализацију планске едујације руководиоца ансамбала у организацији САКУД РС, а уз одлучну подршку МПКиК РС.

Планска едукација коју је за Савез урадио стручни Савјет, подразумјева едукацију руководиоца ансамбала, приоритетно едукативном обрадом етнокореолошких зона Републике Српске и БиХ.

У Плану едукације руководиоца ансамбала уврштене су и опште теме које едукују руководиоце у смислу правилног грађења лика руководиоца, начина вођења ансамбла, избор програмског садржаја и улоге и најбољег начина умјетничке интерпретације културног насљеђа, али и етно кореолошких зона ех ЈУ.

У дане петак, субота и недеља од 21.-23.10.2022.године реализован је 13. Семинар Савеза, семинар „у живо“, у Дому културе „Србија“ у Новој Тополи. Домаћини семинара су ОКУД „Петар Кочић“ – Нова Топола и ЦКУД „Лепа Радић“ – Градишка, који су у суботу 22.10.2022. године пред препуном салом извели концерт под називом „Београде поздраве ти шаљем“, концерт етно пјевачких група у знак захвалности Србији која је потпуно обновила овај КЦ. Концерту су присуствовали сви полазници семинара.

(скрипта за полазнике)

Јавним позивом, на званичној веб страници Савеза, отпочела је пријава учесника. На Јавни позив је пријављено 24 кандидата из 11 културно-умјетничка друштва. Семинар је одржан у периоду од 21-23. октобра у концертној дворани КЦ.

Свим полазницима је благовремено достављен Програм семинара са прецизираном сатницом по темама семинара. Треба напоменути да су теме семинара обухватиле пјевачку и играчку традицију Јања и Лијевче поља.

Свим полазницима су бесплатно подјељене скрипте семинара.

На почетку семинара полазници, њих 22 упознати су елементима:

- Основне информације о темама на семинару које ће се обрађивати
- Информације о моделу и садржају предавања
- Разлоге за одабире предметне материје
- Предавање о вокалној традицији области које су се обрађивале
- Практични рад са полазницима семинара

ЈАЊ

Први дио предавања обухватио је упознавање са области Јања, географске, социолошке, етнолошке и етнокорелолошке карактеристике предметне области. Након уводног дијела, а у наредних 120 минута, уз кратке паузе, и у складу са планираним презентовано је и обрађено 9 традиционалних игара предметног краја и то редом:

1. Коло удвоје (двје варијанте)
2. Коло учетворо (четири варијанте)
3. Жупско коло учетворо (двје варијанте)
4. Наоколо (једна варијанта)
5. Окретуша I (једна варијанта)
6. Окретуша II (једна варијанта)
7. Тамо амо (једна варијанта)
8. Ситно коло (једна варијанта)
9. Бираће коло (једна варијанта)

Због лакше прихватљивости за учеснике, све игре су обрађене у три варијанте:

1. Без музичке пратње уз објашњење и разлагање обрасца од стране предавача
2. Одигран комплетан образац од стране предавача позиционираног у центру кола
3. предавач позициониран у центру кола а учесници у колу око њега играју заједно са предавачем

Игре које су обрађене на семинару су искључиво нијеме и уз пратњу пјесме.

Како су игре нијеме, исте су обрађене и као сплет игара праћених командом односно узвикивањем назива игре прије извођења сваке у сплету како би се игре додатно обрадиле и поновиле те усвојили и њихови називи.

Презентација игара вођена је и праћена кратким коментарима предавача тамо гдје је то било потребно. Током исте, ако су учесници имали неких недоумица или нејасноћа у демонстрацији, могли су одмах да питају и затраже додатно појашњење.

ЛИЈЕВЧЕ ПОЉЕ

У складу са планираним презентовано је и научено 14 традиционалних игара предметног краја и то редом:

валцер, полка, босанчица (дјечија), ој цурице династи (дјечија), кукуњеште-кукуњешће, варалица у колу – заврзлама, нишко коло, чарлама, бираће коло (дјечија), ој дјевојко душо моја, у ливади под јасеном, "ој, посавље равно поље" – плетено коло, коленике (пошла цура на прело), дрмеш у тројкама, тројанац, бећарац ``на цуцуге``, два голуба у колу (бираће коло), вишњичица род родила – у десно се игра, плес (коло у три) – у десну страну, танац (танец) дрмеш (два дијела, спори и брзи), ој борјано, зелена ливадо (плетено коло), две јабуке и пола (коло у три) – десно, извор вода извирала, логовац - ``дрмеш у троје``, руска тољота (народно коло), мој невене шестопере.

1. Коленике (четири варијанте)
2. Дрмеш (три варијанте)
3. Кукуњеште-кукуњешће (двје варијанте)
4. Заврзлама (двје варијанте)
5. Чарлама (једна варијанта)
6. Врањавка (једна варијанта)

1.

Без музичке пратње уз објашњење предавача

1. предавач позициониран у центру кола и изводи игру уз пратњу хармонике и виолине
2. предавач позициониран у центру кола а учесници у колу околу њега играју заједно са предавачем

Игре које су учене на семинару су извођене уз инструменталну пратњу хармонике и виолине као и уз прању пјесме.

Презентација игара вођена је и праћена кратким коментарима предавача тамо гдје је то било потребно. Током исте учесници су могли тражити за неке недоумице или нејасноће у демонстрацији игара, додатна појашњења.

ВОКАЛНА ТРАДИЦИЈА ЈАЊА И ЛИЈЕВЧА

На семинару Јањ и Лијевче поље са полазницима су рађене вокалне радионице и представљено им је вокално наслеђе области Јања и Лијевче поља. Нотни материјали су кориштени из публикованих резултата истраживања поменутих области. Вокалне радионице су се одржавале 21. и 22. 10. 2022. у Дому културе Нова Топола.

Важно је напоменути да је у вокалној пракси изражајније пјевање на бас, односно новија традиција, стога су обрађиване претежно пјесме које су припадале новијој традицији. На радионицама су урађене 2 једногласне и 8 двогласних пјесама новије традиције

Презентацију су пратиле транскрипције нотних записа са терена и мелодијски примјери уз њих као и пратећи текст. Ради бољег савладавања комплексне материје радило се у двије групе које су подјелене на мушке и женске пјеваче.

НАРОДНА НОШЊА ЈАЊА И ЛИЈЕВЧА ПОЉА

По завршеним пратичним предавањима презентована је народна ношња Јања и Лијевча поља гдје су полазници могли да уз стручна објашњења о кројевим, типовима и свим карактеристикама динарске и пананске ношње, уједно могли и да фотографису сваки дио ношње. За крај су се неки од семинараца и обукли у ношње и практично показали како се облачи и како изгледа комплет мушке и женске ношње.

Рб.	Име и Презиме	Рб.	Име и Презиме
01.	БОЈАН КУКИЋ	12.	МИХАЈЛО СТАНИМИРОВИЋ
02.	ИВАНА ШТЕКОВИЋ	13.	ТАЊА БЕРИЋ
03.	ЈОВАНА ЂИРИЋ	14.	ДАНИЈЕЛА АДАМОВ
04.	МИРЈАНА СМИЉАНИЋ	15.	САНЕЛА ЖИГИЋ
05.	ЈОВАНА БАЛАБАН	16.	ЕЛВИС МУЈКИЋ
06.	МИЛАНА БАЛАБАН	17.	НИКОЛА ГРАХОВАЦ
07.	СИНИША КНЕЖЕВИЋ	18.	САША ИВКОВИЋ
08.	ЉУБИША УДОВИЧИЋ	19.	ДРАГАН ПОПОВИЋ
09.	МАРИНКО ЗОРИЋ	20.	СЛОБОДАНКА ЂУРИЋ
10.	СИНИША МИХАЈЛОВИЋ	21.	ЕЛЕНА ЉЕПОЈЕВИЋ
11.	ОГЊЕН КНЕЖЕВИЋ	22.	ЉУБИША ЏАНАН

Сви полазници су по завршетку семинара добили од Савеза увјерења о одслушаном семинару

РЕЗИМЕ:

Како је претходним планом регулисано, трећег дана семинара утврђивало се сво предочено градиво оод до тада обрађених игара и вокалних напјева у пратњи игара. То је искориштено и за снимање презентованих игара, да би се материјал урађеног сачувао и архивирао у стручној библиотеци Савеза.

Циљ семинара да кроз практичну демонстрацију играчких образаца полазницима приближи играчку и пјевачку праксу области и укаже на могућности које им се пружају у ауторском раду, **постигнут**, посебно узевши у обзир чињеницу да видео материјал остаје трајно доступан путем САКУД-а.

Индиректни циљ семинара да се кроз пружање наведених информација подстакне развој властитих капацитета Савеза, ансамбала и КУД-ова из Републике Српске те, смањи „увоз“ стручњака из региона, бар када су у питању кореографије народних игара које доносе/обрађују регије и области Републике Српске и Босне и Херцеговине постигнут, односно да је указано на чињеницу да је стварање властитих капацитета значајно и да томе треба стремити.

ЗАКЉУЧАК:

Овај семинар, који је био јако комплексан за праћење полазницима, јер нје грађа опширна и махом нова, указује да је Република Српска сазрела да на челу са Савезом организује **Школу Српске** за едукацију своји кадрова, кроз коју би се континуираним планским радом стицала и провјеравала усвојена знања и додјеливали сертификати о стручности.

Бања Лука, 12.11.2022. године

САКУД РС

Момчило Весовић